

בית המשפט המחוזי בירושלים

2 ספטמבר 2013

ה"פ 12-12-63495 ב.ס.ר. אירופה בע"מ נ' מנהל רשות המסים ואח'

- 1 הצדדים ביום 11.4.11 הסכם שומות לשנים 2004-2007. על פי הסכם זה, יוצאו שומות
2 סופיות מוסכמות לשנים 2004-2007, וכן נקבעה פריסת תשלומים של חיובי המס (להלן
3 – הסכם השומות).
- 4 ברוח האמור צוין במבוא להסכם השומות, כי בין הצדדים נתגלעה מחלוקת באשר
5 להחלת הוראות סעיף 75ב' לפקודה בנסיבות המקרה, ובאשר לגובה ההכנסות החייבות
6 במס, בשל המחלוקת האמורה בעניין סיווגה של גיבור הולנד כחנ"ז. כן נאמר במבוא, כי
7 הצדדים מעוניינים לסיים את כלל המחלוקות ביניהם, על דרך פשרה, ולהוציא שומות
8 סופיות מוסכמות לשנים 2004-2007, וכן לקבוע הוראות בנוגע לחלוקה עתידית של
9 דיבידנדים לב.ס.ר. מחברת גיבור הולנד, שנובעים מרווחים שהופקו בשנים 2006-2007,
10 ובאשר לחיובם במס בישראל.
- 11 2. עתה טוענת ב.ס.ר., כי הסכם השומות מבוסס על טעויות משפטיות מהותיות וכן
12 על הנחות עובדתיות שגויות, המחייבות פתיחת השומה בידי המנהל, לפי סעיף 147
13 לפקודה, או ביטולו מהמת הצדק, לפי סעיף 14 לחוק החוזים, בשל הטעות שבבסיסו.
14 בהקשר זה טוענת ב.ס.ר., כי התקשרה בהסכם בשל לחץ בו הייתה שרויה אחר שהוצאו
15 השומות בידי פשמ"ג, ונוכח החוב שנבע מהן. לדבריה, עמדה באותה עת ערב הנפקת
16 אגרות חוב. גופים מוסדיים שהיו אמורים להוביל את הנפקת אגרות החוב, כך נטען, התנו
17 את השתתפותם בהנפקה בסגירת המחלוקת מול רשויות המס, על מנת להסיר אי ודאויות.
18 לחץ זה תימרץ את ב.ס.ר. להגיע להסכמה עם רשויות המס, כאשר תוכניתה הייתה להקטין
19 בהמשך את תשלומי המס בפועל, כתוצאה מן ההסכם, מכוח הנפקת אגרות החוב. הנפקת
20 אגרות החוב אמורה הייתה ליצור לב.ס.ר. הוצאות מימון בהיקפים ניכרים, ואת אלו הותר
21 לה לקזז, על פי הסכם השומות, אל מול הכנסות עתידיות מגיבור הולנד. ב.ס.ר. קיוותה כי
22 ההנפקה תצא לפועל וכך יופחתו תשלומי המס. דא עקא, הלכה למעשה, ההנפקה לא
23 יצאה אל הפועל. זאת, לטענת ב.ס.ר., בשל תמורות כלכליות בתחום עיסוקה של ב.ס.ר. -
24 שוק הנדל"ן האירופי. כתוצאה מכך, תכניתה של ב.ס.ר. לקזז את חיובי המס אל מול
25 הוצאות המימון, כשלה, וב.ס.ר. חויבה בתשלום הסכומים להם התחייבה על פי הסכם
26 השומות, גם לשנים הבאות – מעבר לסך של 30 מיליון ₪ שהתחייבה ב.ס.ר. לשלם
27 לאלתר עם חתימת הסכם השומות. מדובר, אפוא, לטענת ב.ס.ר., בטעות המצדיקה ביטול
28 הסכם השומות.

בית המשפט המחוזי בירושלים

2 ספטמבר 2013

ה"פ 63495-12-12 ב.ס.ר אירופה בע"מ נ' מנהל רשות המסים ואח'

3 . בתובענתה מציגה ב.ס.ר טיעון משפטי מדוע, לגרסתה, אין לסווג את גיבור הולנד
 4 כחנ"ז. ב.ס.ר מפנה לדברי ההסבר לתיקון 132 לפקודה, שבו חוקק סעיף 75ב', העוסק
 5 במיסוי חנ"ז, ולרציונאל של סעיף זה. לטענתה, סעיף 75ב' נועד למיסוי תושבי ישראל
 6 על הכנסות פסיביות מחברות זרות שבשליטתם. בפועל, כך נטען, אילו היו מופקות
 7 הכנסותיה של גיבור הולנד בישראל, הן היו מסווגות כ"הכנסה מעסק" וממוסות בהתאם,
 8 ולא היו ממוסות כ"הכנסות פסיביות". זאת כיוון שמדובר בתמורה שהתקבלה ממכירת
 9 נכסים ששימשו את גיבור הולנד בעסקה. נוכח כך נטען, כי אין לראות את ב.ס.ר כבעלת
 שליטה בחנ"ז, ובהתאם אין בסיס להיובה במס באופן שבו הוסכם בהסכם השומות.
 מדובר, אפוא, בטעות משפטית מהותית שבבסיס הסכם השומות.

4 . המשיבים מצדם גורסים, כי אין מדובר בהכנסות מעסק כלל ועיקר, אלא בהכנסות
 5 פסיביות. כך למדים הם מניתוח העסקאות מתוך הדו"חות הכספיים, תוך שהודגש כי
 6 למעשה, בגיבור הולנד אין כל פעילות עסקית והיא רק מחזיקה במניות של חברות בנות,
 7 זרות. פשמ"ג סבר, כי מבנה האחזקות שיצרה ב.ס.ר בחברות הבנות, נועד לפטור אותה
 8 ממש הן בהולנד והן בישראל. הדין איננו מאפשר זאת, ולמניעת מהלך מעין זה, בין
 9 היתר, באה לעולם הוראת סעיף 75ב' לפקודה. פשמ"ג מוסיף ומפרט בתשובתו, כי עד
 10 לשנת המס 2005 ב.ס.ר עצמה דיווחה בדו"חות לצרכי מס, כי היא בעלת שליטה בחנ"ז,
 11 ואף הזכירה בביאור הדו"חות השיפת מס אפשרית מכך (נספח י"א לכתב התשובה). נוכח
 12 כל אלו, כאמור, עומד פשמ"ג בעמדתו, כי יש למסות את ב.ס.ר בהתבסס על נקודת מוצא,
 13 כי הכנסותיה מגיבור הולנד בשנים הרלבנטיות הן הכנסות מחנ"ז והמנהל איננו רואה
 14 מקום לפתיחת השומה לפי סעיף 147 לפקודה.

21 זיון

22 .5 סעיף 147 לפקודה מסמיך את המנהל, ביוזמתו ולבקשת נישום, לפתוח שומות
 23 סגורות. לטענת ב.ס.ר, ובהסתמך על ההלכה שנפסקה בעניין בע"א 7726/10 מדינת
 24 ישראל נ' מחלב (פורסם במאגרים; 16.10.12) (להלן – עניין מחלב), סמכות זו עומדת
 25 בתוקפה אף ביחס לשומות דנן שנעשו על פי הסכם, כיוון ששומות אלו נעשו על בסיס
 26 קביעות מוטעות, וכי חובה על המנהל לפתוח את השומות דנן, על מנת להביא לגביית מס
 27 אמת.

בית המשפט המחוזי בירושלים

2 ספטמבר 2013

ה"פ 63495-12-12 ב.ס.ר. אירופה בע"מ נ' מנהל רשות המסים ואח'

1 .6 הסמכות המסורה למנהל בסעיף 147 לפקודה לפתיחת שומות, הינה סמכות אשר
 2 יש לפרשה בצמצום ולאפשר הפעלתה רק במקרים חריגים (בעניין זה ראו, למשל, גם
 3 דברי בית המשפט בעניין מחלב לעיל). ודאי כך הוא הדין כאשר לעתירה לחיוב המנהל
 4 בהפעלת סמכות זו. כך או אחרת, סמכות זו לא ניתנה על מנת לאפשר לאדם לערער
 5 למעשה על שומה שהוסכמה בידי מול פקיד השומה, בפני המנהל, בהסתמך על אותן
 6 טענות שהשמיע בפני פקיד השומה. אדם שאינו משלים עם עמדת פקיד השומה, זכאי,
 7 בדיון, לפנות לבית המשפט המחוזי, לערער על החלטת פקיד השומה ולהביא להכרעת
 8 בית המשפט את המחלוקת שבינו לבין פקיד השומה. מי שבחר להתקשר בהסכם שומות,
 9 השלים עם עמדת רשויות המס, באופן שבו היא באה לידי ביטוי בשומה המוסכמת, וויתר
 10 על מסלול זה, והוא מושתק ומנוע מלנהוג אחרת. בוודאי שאין הוא זכאי לכפות על
 11 המנהל לשוב ולבדוק את עניינו על דרך פתיחת שומה לפי סעיף 147 לפקודה, כפי
 12 שמבקשת ב.ס.ר. לעשות במקרה דנן.

13 .7 אכן, בעניין מחלב, פסק בית המשפט העליון כי המנהל רשאי לעשות שימוש
 14 בסמכותו הקבועה בסעיף 147 לפקודה ולהורות על ביטולן של שומות בהסכם, מקום בו
 15 התברר כי הסכמתו של פקיד שומה בהסכם ניתנה מהמת טעות משפטית. אולם, כך נקבע
 16 באותו עניין, כאשר הטעות המשפטית התבררה, בדיעבד, אחר שבחלוף תקופה לא ארוכה
 17 מחתימת ההסכם, הגיע ההסכם לידיעת היועץ המשפטי לרשות המיסים, אשר סבר כי
 18 מדובר בשומה המנוגדת לפסק דין מפורש של בית המשפט העליון. בעניין מחלב, לא
 19 מדובר היה כבעניינו בניסיון לפתיחה מחודשת של מחלוקת שהוכרעה בהסכם שומות,
 20 המבטא בעיקרו, לטענת ב.ס.ר, השלמה עם עמדת רשויות המס. שם מדובר היה בבחינה
 21 מאוחרת של ההסכם בידי היועץ המשפטי לרשות המיסים, שהביאה לפתיחת השומה.
 22 בעניינו, אין מדובר כלל בבחינה מאוחרת של ההסכמות בידי ב.ס.ר, אשר הביאה אותה
 23 למחשבה שניה אודות ההסכם, אלא בטענות שהועלו בידי ב.ס.ר בפני פשמ"ג, מפי
 24 מייצגיה, והצדדים בחרו במודע שלא להביאן להכרעה, אלא להתקשר בהסכם השומות.
 25 כלומר, בהסכם השומות ויתרה ב.ס.ר על הזכות להביא להכרעה את טענותיה שבמחלוקת
 26 עם פשמ"ג כאמור. כתוצאה מכך, אין היא זכאית ב.ס.ר לפנות אל המנהל בדרישה
 27 להכרעה באותה מחלוקת, ובוודאי שהמנהל איננו מחויב להכריע באותה מחלוקת
 28 ולפתוח את השומה. אילו נקבע אחרת, הרי שהיה בכך כדי להכשיל את המנגנון החוקי
 29 של ההסכם שומה, שהרי כל נישום יכול היה, לאחר שהתקשר בהסכם, להביא לעיון מחדש

בית המשפט המחוזי בירושלים

2 ספטמבר 2013

ה"פ 5-12-12-63495 ב.ס.ר. אירופה בע"מ נ' מנהל רשות המסים ואח'

- 1 את ענייני בפני המנהל, ולשוב ולטעון את אותן טענות שטען לפני פקיד השומה, אף
2 שהסכים לשומה סופית, ובכך יקועקע יסודו של הסכם שומות שתכליתו הכרעה סופית
3 במחלוקות. תוצאה כזו אין להלום, ובהתאם אין להעתר לסעד המבוקש.
- 4 לענין זה ראו והשוו: בג"צ 57/67 גרוס נ' נציב מס הכנסה, פ"ד כא (1) 558 (1967), שם
5 נדחתה עתירה לחיוב נציב מס הכנסה לעשות שימוש בסמכותו לפי סעיף 147 לפקודה,
6 לאחר ששונתה הלכה בפסיקה. אם כך במצב של שינוי הלכה, קל וחומר במקרה דנן, שבו
7 לא הופניתי לכל שינוי בהלכה בעניינים שבמחלוקת בין הצדדים.
- 8 .8. ברוח האמור אף סבורה אני כי אין מקום לכך שלאחר שנעשה הסכם, אתייחס בפק
9 דין זה לגוף טענות ב.ס.ר. כפי שהובאו לעיל, ולגוף המחלוקת שנפלה בין ב.ס.ר. ובין
10 פשמ"ג ערב התימת הסכם השומות, ואשר הצדדים הסכימו שלא להעמידה להכרעה.
11 אינני סבורה כי מסלול זה פתוח בפני ב.ס.ר.
- 12 כפי שפורט בכתב התשובה, הסכם השומות נעשה לאחר שבפני אנשי רשות המסים
13 הושמעו טענות מפורטות מצד ב.ס.ר., בסוגיה אשר ב.ס.ר. מבקשת עתה, למעשה, כי
14 תוכרע בתובענה דנן, והיא סיווגה של גיבור הולנד כחנ"ז. הטענות הושמעו בהרחבה
15 מטעם ב.ס.ר. מפי מיטב המומחים בתחום. אחר ששמע פשמ"ג את מכלול הטענות, עמד
16 בדעתו כי גיבור הולנד היא חנ"ז, ומרבית הכנסותיה ורווחיה בשנים 2004-2007 הן
17 הכנסות פסיביות מדיבידנד ורווחי הון. אחר דברים אלה בהרה ב.ס.ר., משיקוליה,
18 להתקשר בהסכם השומות. זאת, תוך שהובהר בראש ההסכם, כי "קיימות מחלוקות בין
19 הפשמ"ג לחברה בקשר לעצם החלת הוראות סעיף 75 לפקודה בנסיבות המקרה וגובה
20 ההכנסות החייבות במס בידה בהתאם להוראות החנ"ז", וכי "הצדדים מעוניינים לסיים
21 את כלל המחלוקות ביניהם, מבלי שכל צד מודה בטענות הצד השני, על דרך פשרה,
22 ולהוציא שומות סופיות מוסכמות לשנים 2004-2007".
- 23 כלומר, ב.ס.ר. ויתרה על הזכות המוקנית לה בדיון להביא להכרעת בית המשפט את
24 המחלוקת שבינה לבין פשמ"ג, ובהתאם התקשרה בהסכם השומות. תובענה זו איננה אלא
25 ניסיון לעקיפת ההסכם שעשתה ב.ס.ר. מרצונה. זהו שימוש לרעה בהליך משפטי, ואינני
26 סבורה כי יש להתירו.

בית המשפט המחוזי בירושלים

2 ספטמבר 2013

ה"פ 5-12-12-63495 ב.ס.ר אירופה בע"מ נ' מנהל רשות המסים ואח'

1 אמנם, בתובענה מפרטת ב.ס.ר את הלהצים שבהם עמדה, אשר הביאו אותה להתקשר
2 בהסכם. אולם בסופו של דבר, מדובר בהחלטה רצונית של ב.ס.ר משיקוליה להתקשר
3 בהסכם, והסכמים יש לקיים. הבאת השאלה שבמהלוקת בין הצדדים להכרעת בית
4 המשפט בעקיפין, באמצעות התובענה דנן, תהווה שימוש לרעה בהליך המשפטי, שנועד
5 לעקוף הסדר מוסכם שגיבשו הצדדים, וזאת אין לאפשר.

6 9. ב.ס.ר העלתה טענה נוספת בדבר "טעות". הטעות הנטענת היא, כאמור, בשני
7 מישורים – הלחץ שבו הייתה שרויה ב.ס.ר, לטענתה, מצד הגופים המוסדיים, לקראת
8 הנפקת אגרות החוב; וניסוח ההסכם באופן שלא נתן ביטוי לאפשרות שהנפקה לא תצא
9 אל הפועל והיקף המס שב.ס.ר תיאלץ לשאת בו בעתיד, בנסיבות אלו, יגיע לעשרות
10 מיליוני שקלים. יודגש, כי ב.ס.ר איננה טוענת להטעיה, אלא לטעות. אלא שאין מדובר
11 בטעות כלל ועיקר. הלחץ שבו הייתה שרויה ב.ס.ר, לטענתה, אין לו דבר עם "טעות"
12 כמשמעה בחוק החוזים. אף אופן ניסוח ההסכם איננו נראה כלל ועיקר כ"טעות", וזו לא
13 הוכחה. מכל מקום, סעיף 14(ד) לחוק החוזים מוציא מכלל "טעות" לעניין סעיפים 14 ו-
14 15 "טעות שאינה אלא בכדאיות העסקה". העובדה שהתבררה בדיעבד, כנטען, בדבר
15 מכשול לאפשרות לקיזוז הוצאות מימון אל מול החיובים הנובעים מן ההסכם, אינה אלא
16 פגיעה בדיעבד בכדאיות העסקה, שלכאורה לא הייתה מניעה לב.ס.ר לצפות מראש את
17 האפשרות כי תתממש.

18 כך או אחרת, בוודאי שאין יסוד לטענה כי מדובר ב"טעות", כמשמעה בסעיף 14(א)
19 לחוק החוזים, אשר הצד השני "ידע או היה עליו לדעת על כך". כאמור, לא הוכחה
20 "טעות", ובוודאי לא הוכח כי פשמ"ג היה מודע ל"טעות" כלשהי. כלל לא ברור הטיעון,
21 כי היה על פשמ"ג לדעת שב.ס.ר מסכימה לחתום על הסכם השומות מתוך הבנה כי
22 יתאפשר לה לקזז הוצאות מימון ואחרות בהמשך, וכי לא נלקחה בחשבון האפשרות שלא
23 תהיינה הוצאות שניתן יהיה לקזז, אשר היא-היא הטעות, ככל שאכן היתה טעות. מדוע
24 היה על פשמ"ג לדעת שהאפשרות לא נלקחה בחשבון, כנטען? הטענה תמוהה ואין מקום
25 לקבלה. אף לא הוצגו שיקולי צדק, התומכים במתן היתר לב.ס.ר לביטול ההסכם.

26 10. אשר על כן, התובענה נדחית.

בית המשפט המחוזי בירושלים

2 ספטמבר 2013

ה"פ 5-12-12-63495 ב.ס.ר. אירופה בע"מ נ' מנהל רשות המסים ואח'

1 המבקשת תישא בהוצאות המשיבים בסך 40,000 ש"ח.

2 ניתן היום, כ"ז אלול תשע"ג, 02 ספטמבר 2013, בהעדר הצדדים.

3

4 תמר בזק רפפורט, שופטת

5